

Čelákovice '95

VÝROČNÍ SHROMÁŽDĚNÍ

členů Asociace spojené s odbornou debatou na téma SUBURBANIZACE,

které se konalo ve dnech 6. a 7. října 1995 v Čelákovicích

Byl to první pokus a snad se i docela vydařil. V život tak poprvé bylo uvedeno rozhodnutí opustit suchou formu výročních shromáždění a nadále je spojovat s odbornou tematikou.

Pro letošní rok bylo vybráno téma "suburbanizace". Pravda, v průběhu příprav jsme slevovali z původních představ o konferenci se vším všudy (třeba i se zahraničními hosty). Na to nebylo času ani zkušeností. Výsledkem byla debata, která se pokusila na téma pohlédnout optikou různých profesí a oborů, zkušenostmi pražských i mimopražských projektantů, pořizovatelů atd.

Bezprostředně po skončení shromáždění jsme dostali odezvu pana kolegy Vepřeka, kterou otiskujeme. Rádi bychom, aby se nám dostalo reakcí i od dalších účastníků debaty. Není totiž vyloučeno, že čelákovické setkání, shodneme-li se na tom, že jeho téma bylo dobře zvoleno a má co říci, bude považováno za zahřívací přípravné kolo pro skutečnou konferenci. Ta už by se při svém startu měla o co opřít.

Čelákovické akce se zúčastnilo téměř osmdesát osob a vůbec nešlo jen o členy Asociace, přestože jsme akci nedělali příliš širokou reklamou. Někteří účastníci vydrželi jen prvý, "odborný" den. Na vlastním výročním shromáždění druhý den jsme napočítali 52 hlasujících členů Asociace.

Možná Vás bude zajímat i finanční stránka akce: účastnické poplatky bez pouhých dvou tisíc korun pokryly celou akci včetně odměny pro pořádající agenturu Forita.

Děkujeme všem, kteří se zasloužili o přípravu a průběh setkání, zejména přednášejícím a diskutujícím za zveřejnění jejich znalostí, zkušeností a názorů.

A nyní stručný záznam z programu obou dnů či alespoň výčet témat, jež byla zmíněna.

Úvodu do celé problematiky se ujal architekt Jiří Hrůza. Nejprve se zabýval pojmoslovím: od *urbanizace*, obvykle spojované až s 19. a 20. stoletím, k *dezurbanizaci* (a *suburbanizaci*) coby procesu opačnému, kdy se obyvatelstvo soustřeďuje do předměstí a satelitních měst, ale připomněl i pojmy *slums*, *sprawl* nebo *spread city* a *reurbanizace* (znovupoměšřování suburbanizovaných ploch).

V pohledu do historie ukázal, že pojmy jsou sice nové, ale jejich obsah je z historie už znám: sídliště mimo jádra v Egyptě, středověk, návrhy Leonarda da Vinci na satelity kolem Milána, první velkoměsta v baroku, Soria y Mata, Howard atd. atd.

Svou kapitolku ve výkladu našla i Praha, jejíž předměstími byla samostatná města (např. Smíchov, Karlín, Královské Vinohrady, Žižkov). Tato předměstí měla jedenapůlkrát více obyvatel než sama Praha a připojení ku Praze se bránila (došlo k němu až 1922 spojením ve Velkou Prahu).

V našem století už je běžným jevem vylidňování center (i v Praze klesl počet obyvatel centra v tomto století o více než polovinu), růst předměstí. Obyvatelé velkých měst vyhledávají bydlení v zeleni, a hlavně stavební pozemky za nižší ceny.

Fyzikálním názvoslovím řečeno - každá akce vyvolává reakci, a tak zatímco v 60. letech se suburbanizace v USA velebila, objevují se dnes snahy o návrat k tradičnímu městu, "neotradicionalismus", "nový urbanismus".

Suburbanizace bude pokračovat, města porostou i při demografické stagnaci, porostou totiž nároky na plochy. Nová předměstí budou v mnohém soběstačná, nepotřebují spolupracovat s centry, ale města se svými předměstími ano.

“Amerika nemá tradici vnitřních měst jako my v Evropě. Většina amerických měst funguje na principu, že v kompaktní zástavbě ve středu města střední a vyšší vrstvy prakticky nebydlí, ale jen pracují. První odliv z center měst začal v dobách masové výroby automobilů. Z důvodů špatného vzduchu, kriminality, vyšších daní a nájmu došlo v posledních třiceti letech k dalšímu dramatickému odlivu lidí, kteří bydlí nejčastěji ve svých domech za městem. Tento proces dále pokračuje. (...) Podstatnou část vnitřních měst začala obývat chudá část Ameriky, zvláště černoši a Hispánci. (...) V Praze by to byl kupříkladu prostor od Modřan po Dáblice a od Bílé

Hory až po Žižkov - tam by americká střední vrstva vůbec nejela - maximálně za práci; a všichni by bydleli v metropolitních oblastech někde u Čelákovice nebo Berouna. Jen pro představu: z dvě stě šedesáti miliónů Američanů žijí tři čtvrtiny v metropolitních oblastech, což je celkem pětasedmdesát oblastí kolem velkých měst. Vnitřní města obývá zhruba třicet miliónů lidí.”

Z rozhovoru “Když žijete v Bronxu” s novinářem Václavem Bartuškou, Nedělní Lidové noviny, 2. 12. 1995

ALTERNATIVY ROZVOJE OSÍDLENÍ

	Dominantní koncepce: Neomezený růst s nízkou hustotou	Alt. 1: Omezený růst se smíšenou hustotou	Alt. 2: Nové obce a zelené pásy	Alt. 3: Vázaný růst s vysokou hustotou
Rízení	Trh rozmisťuje bydlení a pracoviště v souladu s místními zónovacími a stavebními předpisy	Částečně přístupné hranice růstu měst	Hranice růstu pro určené koridory, nová města a městské jádro	Pevně určené hranice růstu a umístění pracovišť ve vazbě na bydlení a dopravu
Bydlení	V majetku bydlících, izolované rodinné domy	Jádra vysokých hustot v řídkém zastavění	Stejně jako Alt. 1, ale příměstské bydlení soustředěno do relativně hustých shluků	Téměř veškerý růst zahušťováním městského jádra
Doprava	Soukromý automobil	Podpora MHD	Důraz na MHD	Naprosté soustředění na MHD
Nová pracoviště	Nízká hustota	Dobrovolné soustředování v určených uzlech	Regulace a podněcování soustředování v nových centrech	Regulace nutí do městského jádra
Správa	Malé obce se silnou samosprávou	Místní správa ve státěm určeném rámci	Místní souborné plánování ve státěm určeném rámci	Nadřazená nebo regionální správa
Dostupnost bydlení	Zónování pro sociální homogenitu; horší byty připadají chudším	Nízké regulační bariéry, určité subvence	Obdobně jako Alt. 1	Omezená nabídka zastavitelných území zvyšuje ceny - chudí mají právo na subvence

Z: Landlines - Newsletter of the Lincoln Institute of Land Policy, March 1995
A. E. Ingerson - Sprawl or ... What?

(Tabulku přeložil a poskytl J. Hrůza)

Karel Netwall pojal svůj příspěvek jako podnět pro diskusi. Polemizoval s podtitulkem tématu na pozvánce: "Potřebují se města rozšiřovat do krajiny?" Je nutné specifikovat, která města, kde, jak intenzivně apod. Ze zkušeností je zřejmé, že suburbanizace se týká měst se 40 až 50 tisíci obyvatel a větších. Dále specifikoval příčiny (podněty) suburbanizace.

K odpovědi na budoucnost suburbanizace je ale třeba odpovědět na mnohé další související otázky: "bude pokračovat masivní koncentrace lidí do měst a okolí?", "máme systémy dopravy a infrastruktury umožňující suburbanizaci?", "jsou vyčerpány plochy v jádrovém městě?", "bude ekologické znehodnocení trvalým jevem?", "přetrvá druhé bydlení nebo se stane luxusem?";...

Základními pojmy začal svůj příspěvek i Luděk Sýkora. Zatímco *dezurbanizace* je koncentrace lidí mimo aglomerace, je *suburbanizace* koncentrací do aglomerací, ale do předměstí. Hlavní atributy urbanizace a suburbanizace:

urbanizace	suburbanizace
kompaktní zástavba	rozvolněnější zástavba
nájemní domy	rodinné domy
velké celky	dostatek zeleně
nájem	vlastnictví (ne nájem)

Máme suburbanizaci podporovat? Názory na město se v čase mění: rozvolněné město (50. a 60. léta), kompaktní město (80. léta). Faktem ale jsou data z 90. let zachycující migrační pohyby obyvatel.

Přibývalo obyvatel v obcích o 2 až 5 tisících obyvatel a naopak klesal počet obyvatel měst s počtem obyvatel 50 až 100 tisíc.

Po úvodních třech přednáškách následoval diskusní blok (moderovaný architektem Milanem Körnerem), v němž se v debatě dostalo i na některá česká města. Explicitně byly předvedeny územní plány Prahy a Plzně a územní prognóza pražského regionu.

Koncept pražského územního plánu prezentoval architekt **Petr Durdík** - plán počítá v horizontu roku 2010 s 1,2 až 1,3 milióny obyvatel, je dimenzován ne jen na trvalé bydlící obyvatelstvo, ale na fakticky přítomné obyvatele (asi 30 tisíc krátkodobě přítomných). Pro záměry rozvoje je ze zemědělského půdního fondu vyjímáno 8800 ha, pro zástavbu jsou 3 tisíce ha, zbytek pro zeleň.

Územní prognóza pražského regionu, o níž pohovořil **Milan Körner**, má návrhový horizont 2020 a zabývá se územím s cca 400 obcí. Jejimi hlavními cíli jsou: stabilizace veřejně prospěšných staveb (doprava, infrastruktura), stabilizace ÚSES, posouzení rozvoje obytné funkce a komerčních aktivit. Celkově je rozvoj vázán na několik koridorů: Poberounský, Říčansko-benešovský, Kladenský, Milovický. Komerční aktivity mají vazbu na radiály.

Plzeňský územní plán představili dr. **Svoboda** a architektka **Králová**. V Plzni není téma suburbanizace příliš aktuální. Plzeň má dostatek rozvojových ploch v rámci svého území.

V diskusním bloku vystoupili pánové **Körner, Havliš, Perlín, Soukeník, Kuta, Vašata, Košar, Tunka, Tůma, Sýkora, Hána, Gloser, Haluza, Košík, Hruza, Smejkal a další**. Ucelené vystoupení na téma "Jak ceny pozemků ovlivňují územní plán" měl **Jan Suchý**.

Zde Vám v krátkosti předkládám některé okruhy zmíněné v diskusi, tak jak se mi podařilo je zachytit, včetně protikladných názorů.

Bytový fond v ČR

- je správně rozmístěn? Ne. Má správnou strukturu? Ne. V řadě regionů reagoval BF na výrobní programy
- souvisí s formou a velikostí, souvisí i se životním stylem
- rozložení BF fondu dnes je irelevantní otázka, struktura osídlení (byť v minulosti možná chybně utvářená) je stabilní - zdrojem pro další vývoj bude chování populace, změny způsobu bydlení

Chování populace

- migrace z centra do předměstí (asi ne mezi regiony) = zdroj suburbanizace
- socioekonomický model bydlení - podle něj bude vypadat suburbanizace
- lidi za prací nebo opačně? - asi obojí
- lidi hlavně vyžadují kvalitu - ať RD nebo činžák

Potřeba a poptávka

- potřeba je teoretický konstrukt potřebného počtu bytů
- poptávka se odvíjí od cenových relací, příjmy versus ceny
- balanc mezi potřebou a poptávkou, rozdíl mezi nimi
- poptávka - po kvalitě, ale po čem ještě?
- cílová cena bydlení: 20 % příjmů u dělníků, 30 % u střední a 40 % a více u vyšší vrstvy
- chybí sociální bydlení

Územní plánování

- územní plánování = přání, nikoliv reflexe reality
- územní plán musí být reálný
- jak odolávat tlaku zastupitelstev a investorů
- zodpovědnost: politika x pořizovatel x zastupitelstva x projektant
- není zaručena koordinace toho, co se děje ve městech a v jejich okolí
- územní plán (variantní koncept) není vybaven materiálem pro politiky - co se stane při rozhodnutí pro tu kterou variantu
- existuje metoda posuzování variant?, lze exaktně hodnotit?
- brát v úvahu i nulové varianty: není nerozhodnutí horší než rozhodnutí pro špatnou variantu?
- politik může o zhodnocení požádat poradenskou firmu
- dnes zpracovávána administrativní území, dříve byl institut "zájmového území"
- i dnes může ÚPD jako jeden dokument schválit společenství obcí

Územní plánování a trh

- trh a regulace - nelze pustit všude všechno
- ceny pozemků tržní a netržní a jejich rozdílný dopad

Tvorba územního plánu

- kontinuální proces
- nemůže být vše kontinuální, musí být zastávky
- vlastní ÚP = průřez dnes (ale ani dnes už to není pravda)
- proces mediace, zpracovatel ÚP = mediátor
- nelze mediovat trh, lze mediovat podnikatele
- výsledek je kompromis
- konflikt = zárodek potenciálu

Druhý den byla odborná debata o suburbanizaci ukončena vystoupením zaměřeným na technickou infrastrukturu. Přednesl je **Miroslav Řihošek**. Infrastruktura musí splňovat 4 základní cíle: cirkulace, naplnění potřeb po médiích, ochrana, recyklace. Nutno ji brát v úvahu od samého začátku - nelze implantovat subsystém do systému.

- správci sítí - už nejsou dotčenými orgány, ale chovají se tak
- nenesou finanční odpovědnost (např. v nich vyhlášených ochranných pásmech se nesmí fungovat)
- pořízovací náklady na infrastrukturu - zahrnout do užívacích nákladů, ne celé na začátku

□ □ □

Důležitých informací o stavu legislativy se účastníkům dostalo od **Martina Tunky**. Největší prostor byl pochopitelně věnován stavebnímu zákonu, který byl po předložení v parlamentu vrácen, aby byl přijat společně se svými navazujícími vyhláškami.

Zmíněny byly i jiné právní normy, např. zákon o komorách (jehož novelizace směřuje k ustavení státní autorizační rady a k nepovinnému členství v komorách), autorskoprávní ochrana při užití map (Ministerstvo hospodářství jedná s Ministerstvem kultury), vyjímání ze ZPF, metodiky pro zpracovatele ÚSES atd.

□ □ □

Na samotné výroční shromáždění zbyl - Voskocovými slovy - "lichvářský lokýtek času". Byla přednesena zpráva o hospodaření Asociace v roce 1994. Uvádíme zde základní přehled:

Příjmy za rok 1994

	Kč	ku zdanění
Posudek D5	201472	201472
Poplatky - výstava ISOCARP	11340	11340
Legislativa (MH ČR)	206000	
Posudek pro OÚ Praha-západ	12000	
Členské příspěvky	28430	
Celkem	459242	212812

Výdaje za rok 1994

	Kč	ku zdanění
Drobná vydání a provoz	15728,6	15118,5
Honoráře	271709,0	164509,0
Aktuality	25837,0	25837,0
Ostatní	114034,4	
vrácení půjčky	70000,0	
vrácení dotace MH	40200,0	
občerstvení	3834,0	
Celkem	427309,0	205464,5

Celkem za rok 1994

	Kč	ku zdanění
Příjmy	459242	212812,0
Výdaje	427309	205464,5
Celkem (rozdíl)	31933	7347,5

Z pohledu daně z příjmu skončil finanční rok 1994 mírným ziskem ve výši, z níž není daň odváděna.

Připomínám, že Asociace se řídí určitými specifickými pravidly podle zákona o dani z příjmu. Členské příspěvky roku 1994 (zaplacené ovšem nejen v průběhu roku 1994) v sumární výši 31.580 Kč roce 1994 zaplatilo 148 členů, průměrný příspěvek byl 213 Kč. V letošním roce dosud přispělo 177 osob v celkové výši 38.978 Kč, průměrný příspěvek činil 220 Kč. V současné době má Asociace registrováno 275 členů.

Ostatní body programu nekomentují, závěry naleznete v usnesení, tak jak bylo návrhovou komisí (pánové Sklenář, Havliš, Soukeník) zformulováno.

USNESENÍ VÝROČNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ ČLENŮ

Asociace pro urbanismus a územní plánování
konaného dne 7. října 1995 v Čelákovicích

- Shromáždění bere na vědomí:
  - činnost od posledního shromáždění
  - informaci o přípravě korespondenční volby orgánů Asociace
- Shromáždění schvaluje:
  - změnu stanov v článku 7, bodu 2 tak, že se vypouštějí věty: "Při každých volbách se obměňuje nejméně polovina členů. Členové rady mohou setrvat ve funkci nanejvýš po dvě funkční období rady."
  - volební komisi ve složení J. Zemánková, M. Míšek a Z. Černý
  - změnu základní výše členských příspěvků na 500 Kč ročně, pro důchodce a studenty stávajících 200 Kč
  - hospodaření Asociace v roce 1994
- Shromáždění pověřuje radu:
  - aktivně vstoupit do procesu transformace časopisu Urbanismus a územní plánování v otázkách odborné úrovně a jednostranné závislosti na jednotlivých subjektech působících v oboru; průběžně informovat o této otázce cestou Aktualit; nezmocňuje však radu přijímat v této věci finanční a vydavatelské závazky
- Shromáždění ukládá radě:
  - jednat s Komorou architektů o otázce postavení oboru územního plánování, a to v termínu do 31. 1. 1996
  - zabývat se následující problematikou:
    - * honorářový řád
    - * urbanistické soutěže - obecná pravidla
    - * spolupráce s Nadací ABF -konference ECO CITY
    - * ISoCaRP, zřízení fondu
    - * Habitat 1996
    - * cena za urbanismus
  - a průběžně informovat členy

NĚKOLIK POZNÁMEK K VÝROČNÍMU SHROMÁŽDĚNÍ ČLENŮ ASOCIACE A K TÉMATU "SUBURBANIZACE"

Výroční shromáždění bylo podle mého názoru velmi užitečné, bohužel však v závěru časově nezvládnuté. Bohatá diskuse k tématu "Suburbanizace" vyústila v konfrontaci názorů na pojetí a úlohu naší profese v současné době.

Byl jsem značně překvapen tím, jak pět let tvůrčí svobody a liberalizace přístupů k tvorbě územních plánů a metod jejich zpracování zamíchalo naše hodnotová měřítká a vytvořilo prostor pro bezbřehý "tržní urbanismus". Nejfrekventovanějším slovem urbanistů se stává "trh" a zřejmě největším problémem dohlížejícího ministerstva pak "jak odstranit administrativní překážky v územním rozvoji obcí", nadneseně řečeno "jak to zařídit, aby potenciální developer měl volný přístup prakticky k jakékoliv ploše, na kterou si ukáže". Hlasy obhajující nezastupitelné poslání naší profese v tvorbě kvalitního a esteticky přitažlivého životního prostředí a v harmonizaci a nápravě narušeného architektonického a urbanistického obrazu našich měst, vesnic a krajiny, byly v evidentní menšině, což dokládá i fakt, že pouze dvakrát se v průběhu cca 10hodinové diskuse vyskytl nesměle vyslovený termín "trvale udržitelný rozvoj"!

To je tristní konstatování, které nezakládá mnoho optimismu pro budoucnost naší země a jejích obyvatel.

Při jedné z diskusí o novém pojetí zákona o ÚP na počátku našeho postkomunistického období jsem vyslovil názor, "že musíme vrátit naši disciplíně programové cíle, z nichž se zrodila koncem minulého a v polovině tohoto století, t. j. poslání zabránit, resp. bránit, devastaci prostředí a nešetrnému hospodaření se stále ještě cenným územím naší krajiny, našich měst a vesnic" a řekl jsem, že "pokud pro to nebudou vytvořeny legislativní podmínky a profesní předpoklady, tak dojde v následných 10 letech k takovým škodám ve výrazu a tvářnosti měst a krajiny, o kterých se komunistům snilo, že je uskuteční až v těch nejzářnějších zítřkách příštího tisíciletí". Dnes si s mrazením v zádech uvědomuji, že jsem možná vyřkl prorocká slova, jejichž naplnění se začíná již rýsovat na prknech řady urbanistických a architektonických ateliérů.

V podstatě ani jednou nebylo řečeno, že naše země nejsou nafukovací balón, jenž lze libovolně zvětšovat, a že přírodní a umělé urbanizační prvky musí být v harmonicky vyváženém poměru a pokud možno funkčně perfektním vztahu, kteréžto veličiny musíme trpělivě a poctivě hledat. V této souvislosti si

dovoluji připomenout dnes již klasický výrok p. prof. Kriseho, blahé paměti, že "urbanismus je věda a umění". Na konferenci jsem měl často pocit, že mnozí kolegové dnes nabyli dojmu, že "urbanismus je věda o tom, jak dát naše umění do služeb po stavebních parcelách lačnických podnikatelů".

K vlastnímu tématu odborné debaty, zda se naše města a obce potřebují rozvíjet do okolní krajiny, bych si dovilil vyslovit názor, že samozřejmě některá ano a některá ne. To celkem názorně a zasvěceně demonstrovali přednášející, resp. kolegové z příslušných regionů.

Z velice zajímavého výkladu arch. Hruzy k vývoji suburbanizace v Evropě a v USA vyplynul zcela zákonitý vztah a napětí mezi urbanizací a suburbanizací. A to, že v průběhu času pak dochází k postupné přeměně "suburbanizovaných" území v území "urbanizovaná".

Závěrem bych si dovilil ještě napsat, že úkolem urbanistů, koordinátorů územních nároků a spolutvůrců životního a urbanistického prostředí našich měst a aglomerací by mělo být zejména hledání optimálních proporcí mezi urbanizací, suburbanizací a desurbanizací v závislostech na přírodních, kulturněhistorických a územnětechnických vlastnostech daného prostoru.

Podstatně těžším úkolem je, a bude, přesvědčit o reálnosti a optimálnosti výsledků naší práce obecní zastupitelstvo. Základním předpokladem a požadavkem však je, aby naše návrhy byly tvořeny na základě komplexně pojatých vědeckých postupů a intuitivního, tvůrčího přístupu, přísně a pokorně respektujícího veškeré dochované hodnoty prostředí.

ing. arch. Karel Vepřek
samostatný soukromý projektant,
Praha 8. 10. 1995

KNIHY

S. Ravik, M. Stecker - **Praha - město kostelů** (Praha 1995, Academia, ☎ 24223511) *Přehled nejhodnotnějších a nejzajímavějších kostelů od románských rotund po stavby našeho století, úvodní text (historie, architektura), podrobné komentáře ke 100 barevným fotografiím...*

V. Ledvinka, B. Mráz, V. Vlnas - **Pražské paláce** (Praha 1995, Akropolis, distribuce Apella, ☎ 7940642) *Encyklopedický přehled 108 pražských paláců - stavební vývoj, sochařská a fresková výzdoba, přes 200 barevných vyobrazení, úvodní studie o fenoménu paláce v Praze...*

J. Tillmann - **Veřejná zakázka** (Praha 1995, Prospektrum, ☎ 4724754) *Text zákona s výkladem, výňatky z důvodové zprávy, komentář, vzory smluv,...*

M Bernhardová - **Kláštery - Sto nejslavnějších evropských klášterů** (Praha 1995, Grafoprint - Neubert, ☎ 24511393) *Historie, fotografie, půdorysy, přehled mnišských řádů,...*

Ch. Behringerová - **Katedrály - Sto nejslavnějších evropských katedrál** (Praha 1995, Grafoprint - Neubert, ☎ 24511393) *Historie, architektonické charakteristiky, fotografie, půdorysy,...*

J. Keller - **Dvanáct omylů sociologie** (Praha 1995, Sociologické nakladatelství SLON, adresa: dr. A. Miltová, poste restante, 140 02 Praha 42) *Kniha je věnována některým opomíjeným problémům moderní společnosti a sociologie: protekce, známosti, chtivost, lhostejnost, nezáměr...*

O. Šefců - **Židovské město pražské** (Praha 1995, Sdružení MAC, ☎ 61122808) *Mapka židovského města a obrázky zachycující známé stavby tak, jak se dochovaly do konce 19. století...*

M. Vitochová, J. Kejř, J. Všečetka - **Židovská Praha** (Praha 1995, V Ráji) *Stručný průvodce pražským židovským městem,...*

F. Dostál - **Praha po sezoně** (Žďár nad Sázavou 1995, Impreso Plus, ☎ 0616/25157) *Praha, její stavby, lidé, návštěvníci i věci ve fotografiích renomovaného autora,...*

I. Hlobil - **Katedrála sv. Víta** (London 1995, Opus, distribuce Olympia, ☎ 24810146) *Obrazové dějiny, korunovační klenoty, chrámový poklad,...*

L. Štěpán - **Lidové stavitelství ve stavebních plánech a mapách východočeských archivů II. (Sídla, domy a zemědělské stavby)** (Zámorsk 1995, Státní oblastní archiv, ☎ 0468/21229) *Utváření sídel, jejich vesnické typy, popis zemědělské usedlosti,...*

F. Ruth - **Kronika Královské Prahy a obcí sousedních. Díl 1. Ulice Anenská - Karlov** (Praha 1995, Nakladatelství Lidové noviny, ☎ 257825) *Faksimile prvního vydání v nakl. P. Korbra z roku 1903, ilustrovaný historicko-kulturní průvodce,...*

Malířské umění od A do Z. Dějiny malířského umění od počátků civilizace (Praha 1995, Rebo Productions, ☎ 2323040) *Publikace slovníkového charakteru, 1800 hesel, 1200 barevných ilustrací,...*

P. Biliánová - **Pražské pověsti** (Praha 1995, Erika - Petra, ☎ 7950452) *Zpracování umělých i autentických lidových pověstí a legend,...*

C. Rybář - **Ulice a domy města Prahy** (Praha 1995, Victoria Publishing, ☎ 2314361) *Přehled pražských objektů významných z hlediska historického, společenského a architektonického, na publikaci se podíleli Z. Lukeš, V. Soukup, J. Svoboda, J. Štursa a další...*

N. Huse - **Le Corbusier** (Olomouc 1995, Votobia ☎ 068/28758) *Portrét významného architekta, urbanisty,...*

Autor knihy Norbert Huse, profesor dějin umění na Technické univerzitě v Mnichově, se pokusil vyrovnat s nejednoznačným tvůrčím odkazem, jenž výrazně ovlivnil současnou architekturu. Kritický pohled na Corbusierovu teorii a praxi sleduje proměny zápasu o uplatnění "tvarů čisté geometrie" při maximálně funkčním uspořádání prostoru tak, aby přitom vše řídila estetika laskající oko. (...) "Sériově postavené sídliště by při dobrém uspořádání vyvolalo dojem klidu, pořádku a čistoty a své obyvatele by nepochybně naučilo disciplíně." Huse ovšem spravedlivě upozorňuje, že jednotlivé části sídlištních domů navrhovaných Le Corbusierem byly sice normovány, ale v jejich celku se projevovalo úsilí o co možná největší rozmanitost.

Úryvek z recenze Jiřího Vaňka,
Nové knihy 36/1995

O. Nový - **Ohňostroj pražských barů a lokálů** (Praha 1995, Protis, Pod Pekařkou 8, Praha 4) *Historie střední Evropy, anekdoty a zábavné historky z města s mnoha kavárnami s vysokou kulturou, živou atmosférou, elegancí i luxusem. Fotografie z archivu Muzea hl. m. Prahy, předmluva J. Kroutvora,...*

J. Louda - **Znaky evropských měst** (Praha 1995, Horizont, ☎ 257972) *Vznik a vývoj městských znaků, druhy figur a jejich význam, 321 kreseb znaků, doplněno stručným historickým exkursem,...*

L. Rabušic - **Česká společnost stárne** (Brno 1995, Georgetown a Masarykova univerzita, ☎ 05-41321258) *Ve vyspělých společnostech se rodí méně dětí, umírá také méně, lidský věk se prodlužuje, společnost stárne, což nakonec povede ke snižování životní úrovně,...*

Dobrá kuchařka českých šlechticů a měšťanů od gotiky po baroko (Praha 1995, AVATAR, ☎ 6516529)

J. Seger, R. Hindls - **Statistické metody v tržním hospodářství** (Praha 1995, Victoria Publishing, ☎ 805980) *Hospodářské údaje, vztahy mezi nimi, širší ekonomické souvislosti,...*

Vydává rada Asociace pro urbanismus a územní plánování jako informační tiskovinu pro členy Asociace a zájemce. Vychází nepravidelně. Neprodejné. Náklad 450 kusů. Redakce Ing. arch. Mgr. Zdeněk Černý, Pražského 604, 152 00 Praha 5, ☎ 581 85 36. Adresa kanceláře: Radlická 3, 150 00 Praha 5, ☎ a fax (02) 53 79 52. Vyšlo v listopadu 1995.